

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

א"פ 17026-01-18 א' נ' ז'

1

בפני כב' השופט שמואל בר יוסף

א' שירותי אפטרופסות

מבקשת

נגד

האפטרופוס הכללי במחוז תל-אביב משרדי ממשלה
999010

משיב

2

3

החלטה

4

5 1. לפני עתירת אפטרופסית לפסוק לה שכר בסך כ- 100,000 ₪, וכן השבת הוצאות בסך של
6 1,400 ₪. השכר מבוקש בגין פעולות המבקשת משך שנים עשר חודשים (מחודש מרץ 2018
7 ועד לחודש מרץ 2019).

8 2. את טענות המבקשת ניתן לחלק לשתיים עיקריות: האחת, כי לא מדובר באפטרופסות
9 שגרתית אלא כזו שהצריכה את המבקשת למאמצים מיוחדים והשקעת משאבים מרובים.
10 לפיכך, התבקש לפסוק פי שלוש מהשכר הקבוע בתקנה 5(א) לתקנות הכשרות המשפטית
11 והאפטרופסות (כללים בדבר קביעת שכר לאפטרופסים), תשמ"ט-1988 (להלן: התקנות).
12 השנייה, כי המבקשת נאלצה לנקוט בהליכים משפטיים ולייצג את החסויה בהם. לפיכך,
13 התבקש לפסוק שכר בגין כל הליך והליך בהתאם לכללי לשכת עורכי הדין (התעריף
14 המינימלי המומלץ), תש"ס-2000 (להלן: התעריף המינימלי).

15 3. ילדי האישה לה מונתה האפטרופסית (להלן: הילדים, האם) טוענים, כי מדובר בבקשה
16 הלוכה בהפרזה רבתי, והכוללת דרישה לשכר כפול ומכופל בגין אותן פעולות. עוד נטען, כי
17 מרבית הפעולות המשפטיות הנזכרות בבקשה כלולות ממילא במסגרת תפקידו של
18 אפטרופוס. ב"כ היועמ"ש מסכים לפסיקת שכר בגין חלק לא קטן מהפעולות המשפטיות
19 שנקטה המבקשת. לגבי האחרות נטען, כי אין מקום לפסיקת שכר, ולמצער כי ראוי לפסוק
20 שכר נמוך מהנעטר. כמו כן מתנגד ב"כ היועמ"ש לפסיקת שילוש התשלום החודשי הנקוב
21 בתקנות.

22

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

א"פ 17026-01-18 א' נ' ז'

4. התקנות מאזנות בין שתי תכליות: האחת, קביעת שכר הולם לאפוטרופוס ממונה, על מנת שבעלי כישורים ראויים ייטלו על עצמם את המשימה. האחרת, הגנה על קניינו של האדם לו מונה אפוטרופוס. למרות סתירה לכאורה בין שתי התכליות, שתיהן משרתות את עקרון העל של דיני האפוטרופוסות – טובת האדם שאינו יכול לדאוג לענייניו.
5. תפקידו של אפוטרופוס ממונה שונה מתפקידם של בעל תפקיד אחר (כונס נכסים, מפרק, נאמן בפשיטת רגל, מנהל עיזבון, אפוטרופוס לדין, וכדו'). אלה האחרונים מתמנים למטרה מוגדרת, ולכן שכרם קורלטיבי, במידה כזו או אחרת, לפועלם (המלאכה שבוצעה, שווי הנכסים וכו'). אפוטרופוס ממונה, להבדיל, אינו מתמנה למטרה ספציפית ותפקידו הינו לדאוג לענייניו השוטפים של האדם, שאינם בהכרח צפויים או קבועים. יתירה מזו, אף אין שיעור למשך הזמן בו ישמש האפוטרופוס בתפקידו. לנוכח אופיו המיוחד של תפקיד האפוטרופוס, ובשים לב לצורך לאזן בין התכליות המפורטות לעיל, בחר מחוקק המשנה לקבוע את שכרם של אפוטרופסים ממונים בדרך אחרת - השכר משולם על בסיס חודשי, תוך קביעת מדרג בשים לב למשאבים שצפוי האפוטרופוס להשקיע לפי צרכי האדם (התוספת השנייה לתקנות, להלן: התוספת השנייה). כך, השכר לו זכאי אפוטרופוס לעניינים אישיים גבוה מהשכר לו זכאי אפוטרופוס לענייני רכוש, ושכרו של אפוטרופוס לעניינים רכושיים ואישיים גבוה משניהם. כך, גבוה שכרו של אפוטרופוס שמונה לאדם השוהה בקהילה מאפוטרופוס שמונה לאדם השוהה במעון. קביעת שכרו של אפוטרופוס על בסיס חודשי מאזנת בין אינטרס האפוטרופוס לבוא על שכרו (אפילו לא ביצע פעולות משמעותיות בתקופה זו או אחרת), לבין השאיפה להגן על קניינו של האדם הנזקק לשירותיו (גידור התשלום לסכום קבוע).
6. פסיקת שכר גבוה מהקבוע בתוספת השנייה תיעשה רק בשלושה מקרים חריגים: האחד, כאשר הושקע מאמץ מיוחד מצד האפוטרופוס. במקרה כזה רשאי בית המשפט לפסוק לו כפל השכר הקבוע בתקנות, ואף למעלה מכך (סעיף 5א(א) לתקנות). השני, כאשר האפוטרופוס מבצע עסקה במקרקעין של האדם. במקרה כזה רשאי בית המשפט לפסוק לאפוטרופוס שכר בשיעור שלא יעלה על 2% מהתמורה (סעיף 5א(ב) לתקנות). השלישי, כאשר אפוטרופוס נותן שירותים מקצועיים החורגים ממסגרת תפקידו. במקרה כזה רשאי בית המשפט לפסוק לו שכר בהתאם לתעריף המקובל או המומלץ. יובהר, כי באותם מקרים חריגים בהם נפסק תשלום חודשי גבוה מהנקוב בתוספת השנייה, עשויה להיות לכך השפעה ממתנת על פסיקת שכר במסגרתם של החריגים האחרים. בלשון אחרת, ככל שהתשלום החודשי גבוה יותר ראוי כי יכלול פעולות רבות יותר, גם כאלה שאינן נכללות ברגיל בתשלום החודשי. כמו כן פשיטא, כי משעה שמחוקק המשנה קבע את שיטת התשלום החודשית כנוסחת איזון ראויה, יכלול שכרו של אפוטרופוס על פי התוספת השנייה את כל הפעולות שאינן במובהק אחד משלושת החריגים דלעיל. חריגים אלה יפורשו בצמצום,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

א"פ 17026-01-18 א' נ' ז'

- 1 ובאותם מקרים מיוחדים הבאים בגדרם, ייפסק השכר במתינות ותוך שמירת קשר עין עם
2 נוסחת האיזון האמורה.
- 3 7. באשר לעתירת המבקשת לפסיקת תשלום חודשי גבוה מהקבוע בתוספת השנייה, מקובלת
4 עליי עמדתה, כי מדובר במקרה לא שגרתי. מהיכרותי עם הנפשות הפועלות, אין לי ספק,
5 שהמבקשת מוטרדת באופן שוטף בענייני האפוטרופסות. בכלל זה נדרשה מעורבות של
6 האפוטרופוס במציאת סידור חוץ ביתי לאם, והשתדלות כי האם תוכל להמשיך ולשהות
7 באותו מקום לאחר שהילדים (או מי מהם) כמעט והביאו לסילוקה. עוד ברי לי, שהמבקשת
8 מוטרדת באופן שוטף בבקשות שונות ומשונות של הילדים (או מי מהם) בכל הנוגע לטיפול
9 באם, כעולה אף מהמבקשות המוגשות חדשים לבקרים בכל נושא, קטן כגדול. זו ואף זו, לא
10 אחת מצאה עצמה המבקשת "בקו האש" ורגשות שליליים בין בני המשפחה מופנים כלפיה.
11 בשים לב לנסיבות יוצאות דופן אלה, יש בידי לקבוע כי המקרה דנא בא בגדרו של הריג
12 הקבוע בסעיף 5א(א) לתקנות. אף יש בידי לקבוע כי הטרחת המבקשת חדשים לבקרים,
13 לרבות לבית המשפט, מצדיקה לפסוק בגין התקופה מושא הבקשה כפל של השכר הקבוע
14 בתוספת השנייה. עם זאת, אין בידי לקבל את העתירה לפסיקת גבוה עוד יותר, השמור
15 לטעמי למקרים קיצוניים בלבד, שמקרה זה אינו בא בגדרם.
- 16 8. את עתירת המבקשת לשכר בגין הליכים משפטיים שהגישה/ניהלה, יש לבחון במסגרת סעיף
17 6(א) לתקנות. יישומו המצומצם והזהיר של חריג זה מחייב לבדוק את מידת הקרבה בין
18 ההליך מושא הבקשה לבין תפקיד המבקשת כאפוטרופסית. ככל שהקרבה רבה יותר
19 הנטייה לפסוק שכר נוסף נמוכה יותר. הדברים קל וחומר משעה שנפסק כפל שכר, כאמור
20 לעיל. יפה לעניין זה, הלכה שנפסקה עוד לפני התקנת התקנות, לאמור:
- 21 לעניין זה ראוי לזכור, כי כאשר מתמנה עורך-דין למלא תפקיד של מפרק,
22 נאמן, מנהל עיזבון, ובדומה לכך אפוטרופוס, יש לתת את הדעת, כי המינוי
23 נעשה לא במעט בהתחשב בכישוריו המיוחדים של נושא התפקיד. מצפים
24 ממנו, שבגדר השכר השוטף או השכר הסופי, אשר הוא ראוי לו עבור טרחתו,
25 יובאו בחשבון גם פעולות, שמבצע עורך הדין עבור האדם, שהוא נתמנה לטפל
26 בענייניו, גם אם הטיפול הוא בתחום שירותיו המקצועיים. אמנם כן, יש
27 שהטיפול הוא מיוחד ומחייב טרחה מיוחדת ויוצאת דופן. במקרה כזה, יכול
28 נושא התפקיד למנות אדם, שיטפל באותו עניין מיוחד, ויוקצב לו שכרו, ויכול
29 שהוא עצמו יטפל באותו עניין ויקבל שכר נוסף ומיוחד בגין אותו
30 טיפול...אוסף ואומר, שגם כאשר מגיעים לכלל מסקנה, כי נושא התפקיד
31 (בענייניו האפוטרופוס) ראוי לתשלום מיוחד עבור טיפול יוצא דופן שבגדר
32 עיסוקו המקצועי, עדיין אין לשכוח את נקודת המוצא והיא, שהאפוטרופוס

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

א"פ 17026-01-18 א' נ' ז'

נתמנה לתפקידו בהיותו עורך-דין, והוא כבר מקבל שכר שוטף, שאמור להעניק
לו גמול הולם גם עבור ניצול כישוריו המקצועיים בטיפולו בענייניו של
האדם, שהוא פועל למענו

עא 628/81 יעקב הררי נ' האפוטרופוס הכללי, פ"ד לו(4) 184, 189, ההדגשות לא
במקור).

9. והנה, רובם המכריע של ההליכים המפורטים בבקשה (מושא סעיפים 5-2, 18-9, 23,
26) הינם הליכים הקשורים בחבל טבורם בניהול ענייני האפוטרופסות, ולא ניתן
להגדירם כפעולות אפוטרופוס "החורגות מתפקידו הרגילים בהתאם להוראות הדין
ולנהלים החלים על אפוטרופסים" (סעיף 6(א) לתקנות). לא למותר לציין, כי המבקשת
עתרה לפסיקת שכר אפילו בגין בקשה להסרת צו מניעה על מנת לרשום הערה בדבר
האפוטרופסות, ובגין בקשות להארכת תוקף המינוי. כמו כן התבקש שכר בגין כל
הודעה, קטנה כגדולה, או בגין בקשה בת שורות בודדות לזמן את שירותי הרווחה
לדיון שנקבע. כאמור, התשלום החודשי (קל וחומר כפל התשלום החודשי) כולל גם
פעולות משפטיות הקשורות קשר הדוק לתפקיד האפוטרופסית, ולא ניתן להלום קבלת
תשלום חודשי ובנוסף תשלום בגין כל פעולה ופעולה. בכך ניבדל אפוטרופוס לדין
מהאפוטרופוסית דנא. הראשון אינו מקבל שכר חודשי ולכן מקבלו בהתאם לפעולותיו.
המבקשת מקבלת שכר חודשי ואיננה יכול לדרוש שכר אלא בגין הליכים הנוגעים
לנושאים שאינם חלק אינטגרלי מתפקידה.

10. יוצאים מכלל האמור הם ההליכים מושא סעיפים 29 ו-35 לבקשה. מדובר בבקשה לצו
ירושה ובבקשה לעניין הגשת תביעה בשם האם. לגבי בקשות כגון דא ניתן לקבוע כי הן
רחוקות מהותית (אף כי במידה שונה) מתפקידה של המבקשת כאפוטרופסית. לפיכך
זכאית המבקשת לשכר בגין הגשת הבקשה לצו ירושה בהתאם לתעריף המינימלי. כמו
כן אני מאשר את השכר שהתבקש בסעיפים 31 ו-35 לבקשה. לא בלי היסוס, אני
מאשר גם את השכר שהתבקש בגין ההליכים מושא סעיפים 6, 24, 25 ו-27. שניתן
לומר כי אינם כלולים בשגרת פעולתו של אפוטרופוס.

11. אשר להליכים מושא סעיפים 11-12 ו-14 לבקשה, אלה נגרמו לכאורה בגין מעשים
ומחדלים נטענים של הבת ל'. כפי שהוריתי בהחלטה קודמת, יש מקום לדון בעתירת
המבקשת לחיוב הבת לאה בהוצאות בגין ההליכים האמורים. לפיכך, תגישה הבת לאה
אברהם את עמדתה עד ליום 15.9.19 ואכריע.

12. המבקשת עתרה לשכר בגין פעולות שביצעה במסגרת בקשת רשות ערעור שהגישו
הילדים (סעיפים 7-8, 19-22 לבקשה). בהליך זה נפסקו הוצאות לחובת הילדים ואין

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

א"פ 17026-01-18 א' נ' ז'

- 1 מקום לפסוק סכום אחר בגינם. לפיכך, ככל שההוצאות נגבו לטובת האם, זכאית
2 המבקשת לסכום שנפסק. ככל שהמבקשת גבתה את ההוצאות היא איננה זכאית לשכר
3 נוסף. ככל שההוצאות לא נגבו, זכאית המבקשת לגבותם ישירות מהחייבים.
- 4 13. אשר לעתירה בסעיף 28 לבקשה, לעניין חוזה השכירות, זכאית המבקשת לשכר
5 בהתאם לתקנות בגין תקופת השכירות מושא הבקשה, אך לא לאחריה.
- 6 14. אשר לעתירה לשכר בגין הופעה לדיונים, דינו של דיון כדן ההליך בגינו נדרש. לפיכך,
7 מקום שהוחלט כי אין לפסוק שכר נוסף, הרי אין לפוסקו בגין הדיון.
- 8 15. החזר ההוצאות שנעתר בסעיף 37 לבקשה, הונח ללא פירוט כלשהו. לא ניתן לפסוק
9 הוצאות על דרך אומדן כללי, ולכן העתירה נדחית..
- 10 16. המבקשת תגיש פסיקתה בהתאם להחלטה דלעיל ותציין האם יש בקופת
11 האפוטרופוסות מספיק כספים לביצוע התשלום.
- 12 17. בשולי הדברים אך לחלוטין בטבורם אציין, כי המבקשת עושה את מלאכתה לעילא
13 ולעילא בתנאים לא קלים בעליל, ובית המשפט מעריך את פועלה עד מאוד. יכול והשכר
14 שניתן לפסוק על פי התקנות איננו משקף את המלאכה כפי שרואה אותה המבקשת
15 מנקודת מבטה, אך בית המשפט אינו פוסק שכר כמידת הערכתו לפועלו של
16 אפוטרופוס אלא לפי הדין.
- 17 18. בשים לב לתוצאה וליתר נסיבות העניין, אינני עושה צו להוצאות בגין הליך זה.
- 18 ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.
- 19 ניתן היום, ט"ו אב תשע"ט, 16 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.
20

שמואל בר יוסף, שופט

21
22
23
24
25